

ORMANLARIN PARÇALILIK DURUMU ve PARÇALI ORMANLARIN YÖNETİM SORUNLARI (TRABZON ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

Bu Araştırma Neden Yapıldı

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin coğrafi yapısı, kendine özgü dağınık yerleşim deseni ve geleneksel mülkiyet anlayışı sonucunda; ormanlık alanlar yerleşim yerleri, tarım alanları ve meralar arasına sıkışmıştır. Kadastro sonucu devlet ormanı olarak tescil edilmiş orman kaynaklarının alansal ve konumsal özelliklerinin belirlenmesi, bu ormanlarda yapılan ormancılık uygulamaları ve karşılaşılan sorunların boyutunun belirlenmesi, bu ormanların teknik, coğrafi, sosyal vb. gibi mevcut durumuyla ilgili bir bilgi altyapısının oluşturulması, planlamalarda bu özelliklerin dikkate alınmasının sağlanması amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

Nasıl Bir Yol İzlendi

Çalışmanın 1.Aşamasında; Trabzon Orman İşletme Müdürlüğü yönetsel sınırları içerisinde kalan ve kadastro çalışmaları sonucunda devlet ormanı olarak tespit ve tescil edilmiş orman alanları belirlenerek, ArcMap ortamında "*ormanların parçalılık durumu haritası*" elde edilmiştir. 2. Aşamada; parçalı ormanların yönetim sorunlarının belirlenmesi amacıyla, orman kaynaklarını yönetenlerin uygulamada karşılaştıkları teknik ve sosyal sorunlar tespit edilmiş, orman kaynakları ile iç içe yaşayan orman köylüsünün ise orman kaynaklarını kullanma durumu, beklentileri ve önerileri değerlendirilmiştir.

Ne Bulundu

1. Çalışma alanında, toplam 31153,2 ha alan devlet ormanı olarak tescil edilmiştir. Bu ormanlar birbirinden bağımsız 423 ayrı parçadan oluşmakta olup; ortalama orman parçası büyüklüğü 73,6 ha, en küçük orman parçası 0,01 ha. (100 m²), en büyük orman parçası ise 18002 hektardır. Orman parçalarının alan ağırlıklı ortalama şekil indeksi 9,4'dür. Çalışma alanındaki orman parçaları geniş bir dağılım göstermektedir.

2. Orman parça adedi çok olmasına rağmen, parçaların genel ormanlık alan içerisindeki oranları çok küçük kalmıştır. SOY kriterlerine göre; 10

ha'dan küçük orman parçası sayısı 320 (%76) iken, bu 320 parçanın toplamı 822 ha (% 3) kadardır. Küçük orman parçaları tarım, mera ve yerleşim alanları arasında, kıyı şeridinde ise serpilmiş vaziyettedir. Yerleşim merkezlerinden ve kıyı şeridinden uzaklaştıkça orman parçası sayısı azalırken, parça büyüklükleri ise artmaktadır.

3. Çalışma alanında, Devlet ormanı olarak tescil edilmiş orman parçaları dışında, çok sayıda orman ve ağaçlık alan da vardır. Bu alanlar orman vasfında olup, yasal statüsü orman sayılmayan sahipli arazilerdendir.

4. Parçalı ormanların 5 ana yönetim sorunu; kadastro, planlama, koruma, ormancılık uygulamaları ve sosyal sorunlardır.

5. Çalışma alanına ait kadastro sınırlarına uyumu yapılmadan hazırlanan orman amenajman planlarındaki orman varlığı ile devlet ormanı olarak tescil edilmiş orman alanlarının örtüşmediği, orman varlığının daha fazla görüldüğü, eta verilip, bakım ve gençleştirmeye konu bazı orman parçalarının "devlet ormanı" olmadığı belirlenmiştir.

6. Orman kaynaklarını yönetenler de, bu kaynaklarla iç içe yaşayan orman köylüsü de; "bu ormanlarda orman köylüsüne kullanım hakkını verecek" yasal düzenlemelerin yapılması konusunda hem fikirdirler.

Ne Öneriliyor

Bu çalışma ile parçalı ormanlara, orman amenajman planı içerisinde farklı bir statü kazandırılarak, faydalanmanın yerel yönetimlere bırakılması uygun görülmektedir. Özellikle kıyı şeridinde fiili orman algısı yaratan ancak özel mülkiyette bulunan ormanlık alanlar ile ilgili olarak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Orman amenajman planlarının yapımında kadastro altlıklarının kullanılmamasından kaynaklanan sorunların çözümlenebilmesi için gerekli yasal ve teknik düzenlemeler yapılmalıdır.